

KÖLCSEY FERENC VÁROSI KÖNYVTÁR

Egy könyvtár. Számtalan történet.

Beszámoló a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár 2024. évi tevékenységéről

Készítette: Berze Lajos
igazgató

Tartalomjegyzék

Rövid összefoglaló.....	3
A stratégiai célok végrehajtása.....	3
Szervezet.....	4
Infrastruktúra.....	5
Gyűjteményi információk.....	6
Szolgáltatások (változások, trendek).....	8
Minőségirányítás	9
Partnerségi együttműködések	10
PR/marketing/kommunikáció eredményei.....	11
Könyvtárhasználati tendenciák	12

Rövid összefoglaló

2024 több szempontból is sikeresebb és néhány aspektusát tekintve kevésbé sikeres év volt, mint azt múlt januárban gondolni mertük.

A gyermekrészleg két új munkatársa, pedagógiai ismereteikre és gyakorlatukra alapozva olyan könyvtári programokat tudott megvalósítani, amelyek úgy az alkalmak számát, mint a résztvevők létszámát tekintve is messze felülmúlták a 2023-as esztendőt.

Elmondhatjuk azt is, hogy nem csak a legifjabb könyvtárlátogatók, de az összes könyvtárhasználók számát tekintve is emelkedés figyelhető meg. A beiratkozott olvasók száma és a könyvtárlátogatások száma is növekedett mintegy 7-8 %-kal.

Lelkes közösségi szolgálatos „munkatársaink” segítségével ugrászszerűen gyarapodott a digitalizált helyismereti, helytörténeti dokumentumaink száma. A nálunk dolgozó középiskolások közel 4000 fotót és egyéb dokumentumot digitalizáltak be az év során, amelyek feldolgozása és közzététele a közeli jövőben várható.

Szintén az örömteli tények közé tartozik, hogy megnyugtató módon sikerült megoldani a könyvtári helyiségek többségében a légkondicionálást, ami a nyári időszakban hatalmas segítséget jelent a könyvtár munkatársainak és látogatóinak egyaránt.

Sajnos a vártnál lassabban haladtunk a minőségügyi rendszer bevezetésével. Erre a tevékenységünkre 2025-ben nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk.

Szintén nem a jó hírek számát növeli, hogy az infláció könyv- és folyóiratpiacon megmutatkozó hatásai miatt a dinamikus emelkedő beszerzési keretünkből kevesebb dokumentumot tudtunk megvásárolni, mint az elmúlt évek során.

A stratégiai célok végrehajtása

A 2023-2027 közötti időszakra három alapvető célt jelöltünk ki a minőségügyi tevékenységünk keretében elkészített Könyvtári Stratégia című dokumentumban.

1. Az új könyvtár építésével kapcsolatos célok és feladatokat.
2. A jelenlegi elhelyezésünkkel kapcsolatos technikai és egyéb fejlesztésekkel összefüggő célok és feladatok.
3. A minőségirányítási rendszer bevezetésével kapcsolatos célok és feladatok.

Az új könyvtárral kapcsolatos céljaink tekintetében szembe kellett néznünk azzal a ténnyel, hogy az elmúlt időszak során az építőanyagárakban, illetve kivitelezési költségekben bekövetkezett negatív változások, valamint az e célra kiírt pályázatok hiánya egy új, a városhoz méltó könyvtárépület elkészítését a középtávú (2-4 éves) tervek közül a hosszabb (8-10 éve alatt megvalósítható) tervek közé kell áthelyezni. Egyetértve és egyeztetve a város vezetésével, életszerű és középtávú célként azt lehet megfogalmazni, hogy a Könyvtár a jelenlegi helyéről, ideiglenesen egy akadálymentesített, jobb elrendezésű és nagyobb alapterületű helyre költözhessen,

lehetőség szerint a városköz-ponton belül, míg rövid távon egy fiókkönyvtár kialakításával és megnyitásával lehessen javítani a könyvtári szolgáltatások színvonalán és hozzáférhetőségén.

Fentiekre tekintettel a 2024-ben már az átmeneti időszakra, illetve útszakaszra fókuszáltunk, s megkezdődött a fiókkönyvtár kialakításának és működtetésének tervezése és kivitelezése, amellyel párhuzamosan megkezdtuk az „átmeneti otthonunkként” megjelölt Petőfi utcai épületbe történő költözésre, a belső és külső terek kialakítására vonatkozó együtt gondolkodást.

Az informatikai hálózatunkat az év folyamán kimondottan korszerű, Ubiquiti márkájú aktív hálózati elemekkel bővítettük, illetve újítottuk fel. Ennek következtében minden részlegünkben stabil hálózati kapcsolatot tudtunk kialakítani a munkálomások számára, s külön eszközök alkalmazása nélkül is mindenhol erős, állandó wifi kapcsolattal tudtuk szolgálni a mobil eszközöket használó látogatóinkat.

Az év végén, a több, mint 800 000 Ft-os érdekeltségnövelő támogatás egy részéből olyan bútorokat vásárolhattunk, amelyek egy része a gyermekrészlegben az apróságok kiszolgálását segítik, míg egy másik része a felnőtt részlegben az iratok, az üzemeltetési és egyéb anyagok megfelelő tárolását, s ezáltal a helyiségben a rendezettség biztosítását teszik lehetővé.

A 2023-ban, a munkatársi gárdában bekövetkezett változások a minőségirányítási rendszer bevezetésében okozták a legnagyobb fennakadásokat. Az újonnan érkezett kollégák egyike sem dolgozott még olyan munkahelyen, ahol ilyen szisztéma működött volna, így nekik a helyi sajátosságok és munkafolyamatok elsajátításával párhuzamosan kellett megismerkedniük a TQM alapelveivel és azok könyvtári alkalmazhatóságával. Így a múlt évi tervekhez képest e területen az előrehaladás vártnál lassabb volt.

Szervezet

A Könyvtár 2024-ben engedélyezett létszámkerete 5 fő volt. A 2023-ban bekövetkezett változások – egy munkatárs GYES-re távozott, míg másikuk tartós betegállományba kényszerült – folyományaként még az évben két, pedagógus végzettséggel bíró új, tervekkel, ötletekkel és az ezek végrehajtásához szükséges lendülettel és energiával felvértezett kolléganő érkezett a könyvtárba. 2024 márciusában a tartós betegállományba került munkatársunkat sajnálatos módon leszázalékolták, így munkaviszonya megszűnt.

Az újonnan érkezett munkatársak közül az egyikük 2024 tavasza óta babát várt, s veszélyeztetett terhesként 2024. november végével orvosa betegállományba „parancsolta”.

Múlt év őszén jelentkezett könyvtárunkba önkéntesnek egy őrbottyáni, felsőfokú könyvtárosi végzettséggel bíró – azóta már – kolléganő, aki nem csak a helyismerteti, helytörténeti gyűjtőmunka területén rendelkezik felbecsülhetetlen értékű ismer-

retekkel és tapasztalattal, de könyvkötészeti tanulmányokat is folytat, illetve a gyakorlati marketing területén is dolgozott már, s ezek egy könyvtárban szintén hatalmas értékű tudást jelentenek. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy szülési szabadságra vonuló munkatársunk helyettesítésére alkalmazhattuk őt.

Így 2024. év végén összesen 7 munkatársa volt Könyvtárunknak, akik közül ketten, anyai feladataik ellátása okán, tényleges könyvtárosi munkát nem végeztek.

A munkatársak iskolai végzettség szerinti megoszlása:

- 6 fő felsőfokú végzettséggel (főiskola/Bsc, egyetem/Msc)
- 1 fő középfokú végzettséggel (könyvtáros asszisztens)

A szervezeti struktúrában 2024-ben változás nem történt, így a Könyvtár jelenleg is 2 szervezeti egységből – gyermek- és felnőtt részleg –, illetve egy telephelyből – Veresegyházi Helytörténeti Gyűjtemény – áll.

Az év során a könyvtár egyik munkatársa sikeresen elvégezte az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete által szervezett „A könyvtárhasználati tananyag tartalma és módszertani kérdései” című továbbképzést, míg a könyvtár vezetője részt vett és elvégezte a NAV „ÁBPE-továbbképzés I. - a költségvetési szervek vezetői és gazdasági vezetői részére” című tanfolyamát.

Infrastruktúra

Sajnos a Könyvtár alpinfrastruktúrájában az elmúlt 26 évben változás nem történt. Intézményünk 1998 óta a Fő út 53. szám alatt található Átrium Üzletház épületében található. Itt mindössze három, üzleti célokra készült, 60-70 m²-es helyiségben, a körfolyosóból leválasztott, egyik oldaláról teljesen nyitott és rendkívül szűk internetponton (amely egyben – sőt, egyre inkább – a katalogizálási tevékenységnek és a folyóirat olvasónak is helyet ad), illetve három, kisméretű, a pincében – a víz- és szennyvízvezetékek alatt – elhelyezett raktárból próbálja meg kielégíteni a több, mint 2300 beiratkozott olvasójának, a könyvtárba érkező óvodás- és iskolás csoportoknak, illetve a rendezvények látogatóinak igényeit. Helyiségeink kis alapterületűek, könyvtári célokra alkalmatlanok, megvilágításuk rossz, a felnőtt és gyerek-részleg természetes fénnel való ellátása nem megoldott. A tereinket megfelelően berendezni nem lehetséges.

Nagy örömünkre fenntartónk pontosan érzékeli problémáinkat, így a tárgyévben a könyvtárhoz teljességgel méltatlan rácsrolókat hőszigetelt műanyag ajtókra cserélte, s ezzel párhuzamosan mindhárom, zárt helyiségünket klímaberendezésekkel is ellátta, így az olvasók és a látogatók komfortérzete is jelentősen javulhatott, különösen az extrém nyári hőség idején.

Amint azt a stratégiai célok megvalósulásáról szóló fejezetben már röviden ismertettem, a tárgyév folyamán beszereztünk

- 1 db Ubiquiti UniFi Dream Routert (802.11ax wifi, 2x PoE kimenet,
- 1 db Ubiquiti UniFi USW-24-POE Switchet (Gen2 24 Port + 2xSFP Gigabit PoE+),

- 4 db Ubiquiti Unifi U6 In-Wall Access Pointot

A router és a switch beszerzésére azért volt szükség, mert a régi, 8 éves eszközeink elérték azt a kort, amikor már egyre gyakoribbakká válnak a meghibásodások, s ebből fakadóan a szolgáltatás-kiesés, amit tudatos tervezéssel és beszerzéssel akadályoztunk meg.

Az access pointok munkába állítása révén tudtuk azt biztosítani, hogy mind a felnőtt, mind a gyermek részlegben és a kézikönyvtárban is egyenletes, stabil és erős wifi jelet biztosíthassunk a könyvtár látogatói számára.

Ennek a fejlesztésnek – ha nem is meglepő, de volumenét tekintve nem várt – következményei is lettek. Egyre több olyan vendég érkezik a könyvtárba, aki a kézikönyvtárat – egyébként teljesen érthető és kézenfekvő módon – „közösségi irodaként”, hosszabb rövidebb időszakra, kvázi munkahelyként kívánja használni. Az ilyen látogatásokra napi szinten került sor 2024-ben, ami rendkívül öröndetes, hiszen ez is a modern könyvtár szolgáltatásai közé kell, hogy tartozzon. Gyakran 2-3 olyan látogatónk is volt, akik munkájukat végzendő tértek be hozzánk. Ez viszont ismét rávilágított az intézmény elhelyezési problémáira. Egyrészt a viszonylag kis alapterületen, szeparáció nélkül dolgozó látogatók telefonjaikkal, üzenetváltásaikkal stb. egymást is zavarták időnként, másrészt – mivel a kézikönyvtár az intézményvezető „irodája” is egyben – a könyvtár mindennapi tevékenysége (telefonok, személyes kommunikáció) és a látogatók tevékenysége kölcsönösen zavarták egymást.

Az év során sajnos használhatatlanná vált a mentőegységünk, amelynek hiánya komoly kockázatot jelent számunkra, így azt 2025-ben pótolnunk kell.

Gyűjteményi információk

2024-ban közel 5.8 millió forintot költöttünk új könyvek és 303 ezer forintot folyóiratok, magazinok beszerzésére. Az összeg jelentős része a fenntartói támogatásból származott, míg kb. 451 000,- Ft-ot¹, *könyvtári érdekeltség-növelő támogatás* címén közvetlenül a központi költségvetésből kaptunk.

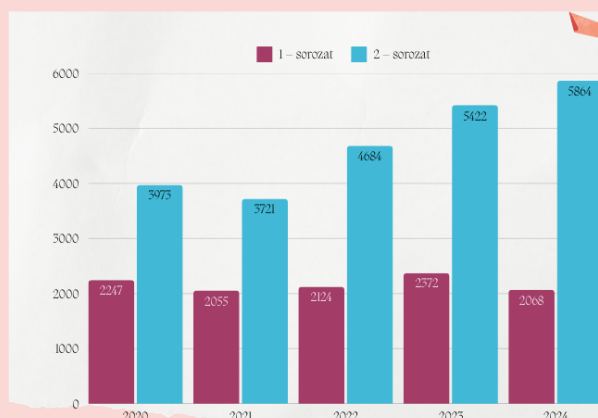
Ez összesen 2068 új könyv megvásárlását és 14 féle felnőtt és gyermek folyóirat éves előfizetését jelenti.

¹ A teljes támogatás összege 851.000 Ft volt, ennek több, mint 50%-ából vásároltunk dokumentumokat, a fennmaradó összeget infrastrukturális fejlesztésekre fordítottuk.

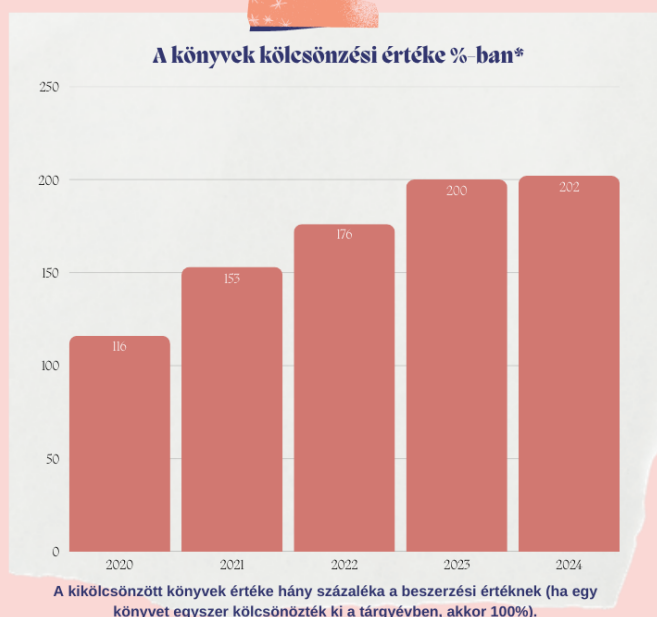

2024 SZÁMOKBAN

ÁLLOMÁNYADATOK

Újjonnan beszerezett dokumentumok száma és a beszerzésükre fordított össze eFt-ban

Szerencsére az éves keretünk lehetővé teszi, hogy az olvasók által keresett könyvjelölések jelentős részét beszerezhessük, de így is félmillió forint feletti értéket képviselnek azok a könyvek, amelyeket a múlt év során már nem volt lehetőségünk megvásárolni.

Az állományadatokat mutató infografikán jól látszik, miként változott az infláció hatására a beszerezett könyvek száma és a beszerzésükre fordított összeg aránya. Sajnos tényként kell kezelnünk, hogy egyre több pénzből egyre kevesebb új dokumentumot tudunk beszerezni.

Az azonban mindenképpen örömteli, hogy az új beszerzéseiket átlagosan és évente legalább kétszer kikölcsönzik az olvasók, amely szám azt mutatja, hogy beszerzési stratégiánkkal jól „célozzuk” meg az olvasói igényeket.

2024-ben is folytattuk a tervezett állományapasztást, amelynek keretében több, mint 600 fizikailag, vagy tartalmilag elavult, az olvasók által nem keresett dokumentumot selejteztünk le.

A gyűjtemény feltártsága évek óta teljesnek mondható, valamennyi, a könyvtár állományában lévő dokumentum megtalálható internetes katalógusunkban.

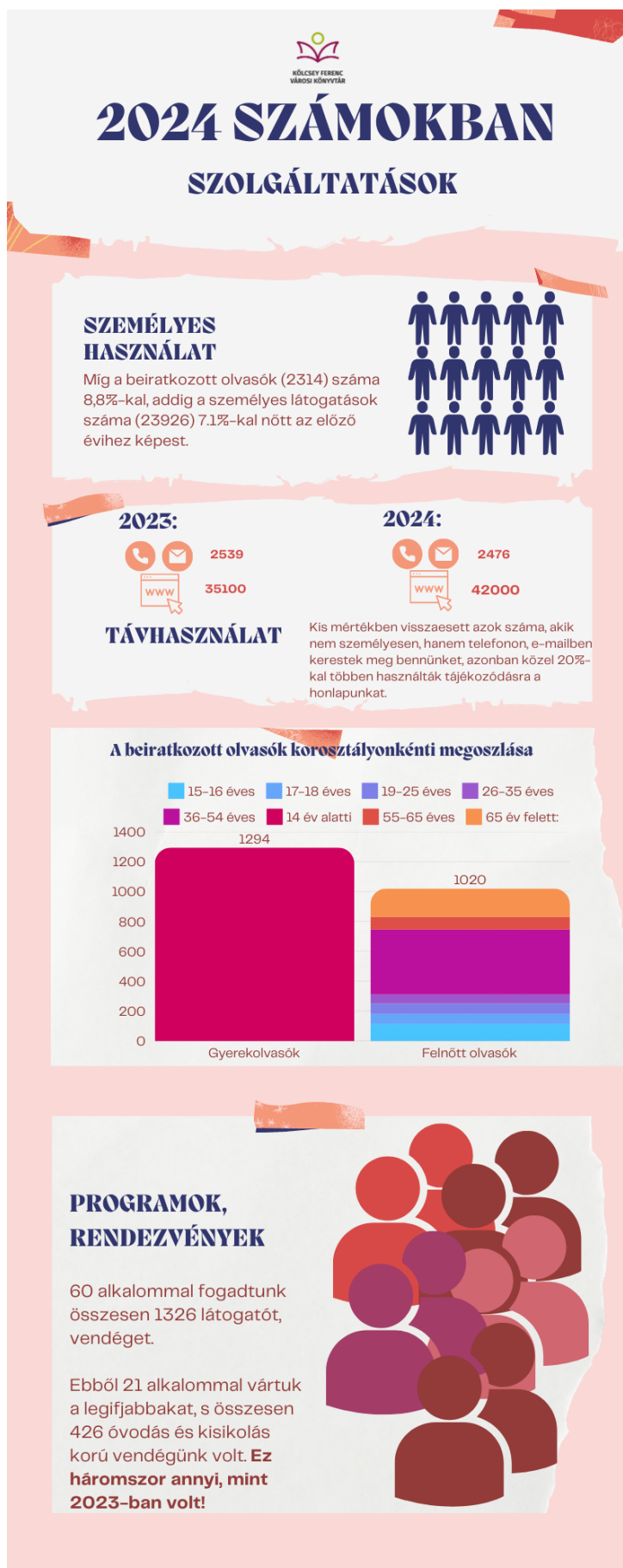
Tárgyév nyarán, a jogszabályi előírásoknak megfelelően részleges állományellenőrzést tartottunk. A gyermek-részleget érintő leltár összesen 95 db dokumentum hiányát tárta fel, amelyek bruttó értéke 80 593,5,- Ft. Ez a darabszámot tekintve a részleg állományának (12 299 db) 0.8%-a, míg az értéket tekintve a részleg állomány értékének 0.43%-a.

Az év során, a közösségi szolgáltatást vállaló diákok segítségével sikerült a Sándor Teréz-hagyaték keretében kapott fényképeket digitalizálnunk, így már közel 4000 archív fotó gazdagítja helytörténeti gyűjteményünket.

Szolgáltatások (változások, trendek)

A 2023-es évhez viszonyítva valamelyest lassabban nőtt a könyvtárba beiratkozók és a könyvtárlátogatások száma, de még így is elmondható, hogy a beiratkozások száma 8.8%-kal, míg a kölcsönzések száma 7.1%-kal nőtt az előző évihez képest. Azonban, ha figyelembe vesszük, hogy a város lakossága a rendelkezésekre álló adatok alapján kb. 2,5%-kal nőtt, úgy ezek az adatok örömtelinek mondhatók.

2024-ban összesen 60 alka-

lommal tartottunk előadásokat, klubfoglalkozásokat és egyéb rendezvényeket, amelyeken 1326 látogatót, résztvevőt fogadhattunk. A legnagyobb érdeklődés Bősze Ádám zenetörténész könyvbemutató előadásait kísérte. A két alkalom során összesen mintegy 200-an voltak kíváncsiak a komolyzenei standup-ként is meghatározható programokra.

A 2023 nyarán felvett gyerekkönyvtáros munkatársak egészen új színeket vittek a gyermekfoglalkozások meglévő palettájára. Így a tavalyi év során a könyvtári órák mellett diavetítéseket és papírszínházi előadásokat is szerveztünk legkisebb olvasóinknak. Így a 21 foglalkozás során 426 óvodást és kisiskolást láttunk vendégül.

Tovább nőtt azok száma, akik a honlapunkon keresztül tájékozódtak a könyvtár életéről, illetve akik az interneten keresztül vették igénybe szolgáltatásainkat (keresés a katalógusban, hosszabbítás, előjegyzés, gyarapítási javaslat stb.). Honlapunkon összesen 42000 látogatást regisztráltunk 2024-ben.

Elmondhatjuk, hogy a könyvtárunk iránt érdeklődők a közösségi médiában is követik híreinket, hirdetéseinket. A tárgyévben összesen 109.000 megtekintést értek el bejegyzéseink, s az ezekkel kapcsolatos interakciók (kedvelések, kattintások) 106%-kal nőttek az előző évhez képest.

Továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy az egyik legnépszerűbb kommunikációs eszközünkön, az elektronikus hírlevélen keresztül is rendszeresen tájékoztassuk azt a több, mint 1400 feliratkozót, aki megtisztelt bennünket érdeklődésével. 2024-ben 14 hírlevelet küldtünk el számukra, s elmondható, hogy miközben ezek olvasottsága rendszeresen meghaladta az 50%-ot, eközben a leiratkozások száma nem érte el a 0,1%-ot sem.

Folyamatosan csökken, illetve inkább stagnál az internetpont látogatóinak száma. Ennek oka egyrészt abban keresendő, hogy az internet a legtöbb helybeli számára szinte bárhol és bármilyen erre alkalmas eszköz segítségével elérhető, másrészt abban, hogy az internetpont – amely a katalógizáló munkatárs munkasztalának és számítógépének, valamint az folyóirat-olvasónak is helyet a – zsúfolt és semmiféle „privát szférát” nem biztosít.

Minőségirányítás

Ahogy a stratégiai célok végrehajtásáról szóló fejezetben már említettem, a gyermekrészlegben, még 2023-ban bekövetkezett változás nagymértékben rányomta bélyegét a 2024-es minőségirányítási tevékenységre is. Az újonnan érkező gyerekkönyvtárosoknak meg kellett ismerkedni a TQM alapú minőségügyi rendszer mibenlétével, annak könyvtári adaptációjával, s az ezzel kapcsolatos feladatokkal.

Így nagyjából az év második negyedétől folytathattuk abban a ritmusban a munkát, ahogyan azt az előző évek során elhatároztuk és megszoktuk.

Az év egyik kiemelkedően fontos feladata volt, hogy a már meglévő elégedettség- és igényvizsgálatok eredményei mellett olyan információkra is szert tegyünk, ame-

lyek nem elsősorban a Könyvtár látogatóitól, hanem általában a város lakóitól származnak, s tükrözik a Könyvtár általános ismertségét a városi polgárok körében. Ennek érdekében elvégeztünk egy úgynevezett „utcai kérdőíves felmérést”, amelynek során véletlenszerűen szólítottunk meg a legkülönbözőbb helyszíneken, különböző korosztályhoz tartozó, különböző nemű embereket, hogy megtudhassuk, mennyire ismerik intézményünket, mit gondolnak róla, illetve általában a könyvtárrakról, mint intézményekről, valamint arra is választ kerestünk, honnan szerzi információit a városról az „utca embere”.

Szintén elvégeztünk egy, a szervezeti kultúrára irányuló felmérést, amely segítségével azt szerettük volna feltérképezni, mit gondolnak a Könyvtár munkatársai a kollégák közötti viszonyokról, az intézményünkben elfogadott értékrendről, valamint a munkavégzés módjáról. A felmérés célja egy olyan szervezeti kultúra meghonosítása a Könyvtárban, amely egyaránt szolgálja az intézmény és a benne dolgozók érdekeit, elvárásait, ekként biztosítva a magas színvonalú szolgáltatásokat.

Noha a felmérés sok tekintetben hozott értékelhető eredményeket, összességében véve el kell mondanunk, hogy a választott módszer ilyen kis létszám esetén nem nyújt megfelelő támpontot a szükséges változások megtételéhez, így a jövőben másféleképpen fogjuk a szervezeti kultúrát vizsgálni Könyvtárunkban.

Az év során – teszt jelleggel – értékeltük a munkatársak előző évi teljesítményét is. Az értékelés célja elsősorban az volt, hogy feltérképezzük a kollégáink készségeit, képességeit, a munkavégzéshez kapcsolódó tulajdonságait, s ezek alapján határozzuk meg, hogy mely területeken, milyen jellegű fejlesztésre van szükségük ahhoz, hogy az egyéni céljaik és a szervezeti célok a lehető leginkább harmóniába kerülhessenek.

A teszt értékelés tapasztalatai alapján végül elkészült a Könyvtár munkatársi teljesítményértékelési szabályzata is.

Partnerségi együttműködések

Könyvtárunk több éve 3 alapfokú és 2 középfokú oktatási intézmény esetében látja el az iskolai könyvtári feladatokat. Emellett egyre erősödő kapcsolatokat ápolunk az óvodákkal is, így már heti szinten fogadunk csoportokat valamely óvodából, illetve az általános iskolák alsós osztályaiból, akik számára különböző foglalkozásokat tartanak gyerekkönyvtáros munkatársaink.

2024-ben 9 középfokú oktatási intézménnyel volt szerződésünk veresi lakhelyű közösségi szolgálatos diákok fogadására. Az elmúlt évek során most először jelentek kezdtek digitalizálási feladatokra a tanulók, így segítségükkel nagy lépést tehattünk a helyismereti, helytörténeti dokumentumok – elsősorban fényképek – digitalizálása terén. Így csak az elmúlt évben mintegy 3800, Veresegyházon készült fénykép került jó minőségben szkennelésre, de – nagy örömünkre – pl. sikerült digitalizálnunk a Civil Kör működéséhez kapcsolódó dokumentumokat több évtizedre visszamenően.

Szintén a digitalizálási tevékenységgel összefüggésben szerződést kötöttünk a Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtárral, akik vállalták, hogy az általunk rendelkezésre bocsátott helyismereti anyagokat – pl. a Demokrata Újság számain, illetve a Harang című kulturális, közéleti kiadvány 2002-2009 között megjelent példányait – szakszerűen és kereshető formában szkennelik be.

Könyvtárunk évek óta intézményi tagja a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Pest megyei szervezetének. Az MKE PEMEKSZ éves rendezvényein – könyvtárosnap, gyermek- és olvasószolgálati szakmai nap stb. – rendszeresen képviseltetjük magunkat. Ezek az események, a kollegiális kapcsolatok ápolásán túl a szakmai tudásunk gyarapodásához is nagyban hozzájárulnak.

PR/marketing/kommunikáció eredményei

Amint az már említésre került, elsőszámú „PR és kommunikációs felületünk”, a honlapunk látogatottsága az előző évihez képest örömteli mértékben nőtt, így a könyvtár hírei, eseményei iránt érdeklődők első kézből informálódhattak a könyvtár ügyeiről. A pontos tájékoztatás érdekében az év folyamán több, mint 130 frissítést (hírt, eseményt, könyvajánlót) tettünk közzé weboldalunkon.

Mivel a „facebook korában” a többség legnagyobb közösségi oldalról tájékozódni, így mi is ügyeltünk arra, hogy valamennyi hírünk megjelenjen ezen a felületen is, de – a rendezvényekről szóló tájékoztatások kivételével – ezen megosztások is a könyvtár weboldalára vezették az érdeklődőket éppúgy, mint az elektronikus könyvtári hírlevelekben elhelyezett információk.

Amint az már említésre került, 2024-ben összesen 14 elektronikus hírlevelet küldtünk el az arra feliratkozott több, mint 1400 olvasónknak, bennük a könyvtár híreivel, könyv- és rendezvényajánlókcal. A webgalambos elemzések szerint a hírlevelek olvasottsága – kevés kivételtől eltekintve – 50-55% között mozog, ami ebben a műfajban a szakértők szerint kifejezetten jónak mondható. Ami szintén örömteli tény, hogy a hírlevélről leiratkozók aránya 0,1%, azaz olvasóink fontosnak tartják, hogy ezen a platformon is tájékozódhassanak a könyvtár híreiről.

A Veresnet TV munkatársainak köszönhetően hónapról hónapra a mozgókép segítségével is beszámolhattunk a könyvtári élet fontos eseményeiről. Általában havonta egy rövidebb (<1 perc) és egy hosszabb (>2-3 perc) összefoglalót láthattak a nézők a YouTube és a Facebook oldalain a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtárról.

Szintén elmondható, hogy a Veresi Krónika minden hónapban biztosítja számunkra a hirdetéseink megjelentetését a lap hasábjain, továbbá tudósítójuk valamennyi könyvtári rendezvényen jelen van, s nagyobb lélegzetvételű beszámolóikban tájékoztatja a lap olvasóit a könyvtári programokról. Így az elmúlt év során 21 alkalommal találkozhattak híreinkkel az érdeklődők a Krónika oldalain.

Könyvtárhasználati tendenciák

A tendenciákat figyelve, általánosságban elmondható, hogy a 2020-as évek elején, a könyvtári szolgáltatásokat is alapvetően meghatározó „sokkhatások” – a COVID, majd az energiaválság – nem rontották el a város lakóinak könyvtárhoz való viszonyát.

Részben az elmúlt 10 esztendőben tett erőfeszítéseinknek, részben a 2023-ban megugró inflációnak köszönhetően, amely a könyvek árán is erősen megmutatkozott, jelentősen – a városban élők lélekszámnövekedési ütemét meghaladó módon – nőtt a könyvtárba beiratkozók száma, amely a településen élők számával összevetve már közelíti a 11%-os beiratkozási arányt.

Ezzel együtt az is megfigyelhető, hogy a beiratkozott olvasók többször látogattak el hozzánk, így 2024-ben a személyes könyvtárhasználatok száma 8,8%-kal nőtt az előző évhez képest.

Sokan érdeklődnek programjaink iránt is. A „Szolgáltatások” fejezetben ismertetett számok mögött meghúzódó tények azt mutatják, hogy a könyvtári programoknak kialakult egy stabilnak mondható törzsközönsége, akik vagy (majdnem) minden előadásunkra eljönnek, vagy egy-egy, visszatérő előadó programjai iránt érdeklődnek rendszeresen.

Sajnálatos tény, hogy olyan, hagyományosan könyvtári szolgáltatások iránt, mint a tájékoztatás, könyvtárközi kölcsönzés vagy éppen a helyben olvasás, illetve internethasználat az elmúlt évek során folyamatosan csökken az érdeklődés. Ez ugyan részben országos jelenség, de minden bizonnyal hozzájárul az is, hogy a könyvtárat elhelyezése, fizikai terei, zsúfoltsága nem teszik igazán vonzóvá azok számára, akik olyan elfoglaltságot keresnek, amely huzamosabb itt tartózkodást feltételez. Másik oldalról megközelítve a kérdést, egy ezen a téren megmutatkozó „keresletnövekedést” jelenleg nem is tudnánk színvonalasan kielégíteni, mivel – épp a szűkös elhelyezésből fakadóan – jelenleg hozzávetőlegesen a szükséges könyvtáros létszám nagyjából fele áll a lakosság szolgálatában.

Ez már csak azért is komoly gond, mert a könyvtár, mint intézmény, egy adott településen belül a valid információk szakszerű szolgáltatásának helye kellene, hogy legyen, ráadásul ezt az információszolgáltatást részben proaktív módon kellene végeznie. Ennek a feladatának azonban csak úgy tehet eleget ha egy, a szakmai standardoknak megfelelő épületben, a lakosságszámhoz igazított létszámú, magasán kvalifikált és a helyi társadalom által ismert és elismert munkatársi gárdával láthatja el feladatát.

Veresegyház, 2025. február 20.

Berze Lajos
Berze Lajos
igazgató